

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 239/2012-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. októbra 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta o sťažnosti B. V., K., zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 213/2006 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo B. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 213/2006 porušené bolo.

2. B. V. primerané finančné zadosťučinenie n e p r i z n á v a .

3. B. V. p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 314,18 € (slovom tristoštrnásť eur a osemnásť centov), ktorú je Okresný súd Košice-okolie p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. I. R., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 239/2012-21 z 10. júla 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť B. V., K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 213/2006.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že návrhom na začatie konania (ďalej len „žaloba“) doručeným okresnému súdu 25. septembra 2006 sa žalobcovia, zastúpení advokátom (ďalej len „právny zástupca žalobcov“), domáhali proti sťažovateľke ako žalovanej určenia, že nehnuteľnosť označená v petite žaloby patrí do podielového spoluvlastníctva žalobcov. V danej právnej veci bolo na okresnom súde konanie vedené pod sp. zn. 16 C 213/2006.

Okresný súd rozsudkom č. k. 16 C 213/2006-61 z 20. apríla 2007 vo veci samej žalobe v celom rozsahu vyhovel, pričom rozhodol, že o náhrade trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím.

Avšak ani ku dňu podania tejto sťažnosti nebolo o trovách konania právoplatne rozhodnuté.

Sťažovateľka svoju sťažnosť odôvodňuje okrem iného takto:

„... Z doposiaľ uvedených skutočností a citovaných ustanovení právnych predpisov vyplýva, podľa názoru sťažovateľky nepochybne, že v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 213/2006, ktorého účastníčkou je sťažovateľka, dochádza k prieťahom, pokiaľ ide o rozhodovanie o náhrade trov konania.

... Napriek tomu, že sťažovateľka si uplatnila právo na náhradu trov konania a podaním vo veci 16 C 213/2006 zo dňa 23. 4. 2007 boli uplatňované trovy právneho zastúpenia právnou zástupkyňou vyčíslené, Okresný súd Košice - okolie rozhodol samostatným rozhodnutím o náhrade trov konania až uznesením zo dňa 23. 11. 2009, teda po 2 rokoch a 7 mesiacoch. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že súd vo veci konal, až po tom, čo právna zástupkyňa sťažovateľky dňa 21. 9. 2009 predložila predsedovi Okresného súdu Košice - okolie sťažnosť na prieťahy v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 213/2006.

Z odpovede na sťažnosť predsedu okresného súdu vyplýva, že prejednávajúca sudkyňa prehliadla, že vo veci bolo potrebné rozhodnúť o trovách konania z dôvodu, že vec je v elektronickom registri vyznačená ako právoplatne skončená.

Od 13. 8. 2010 do dňa podania tejto sťažnosti, teda opäť takmer rok a štyri mesiace, súd vo veci opäť nekoná.

Z uvedených skutočností vyplýva nepochybne, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice - okolie dochádza k neodôvodneným a zbytočným prieťahom, ktoré majú za následok neprimerane dlhú dobu konania v časti týkajúcej sa trov konania. Od 20. 4. 2007 do dnešného dňa, teda štyri roky a takmer osem mesiacov súd právoplatne nerozhodol o takej jednoduchšej veci, ako je náhrada trov konania, ktorú si uplatnila sťažovateľka.

... Sťažovateľka považuje za potrebné taktiež poukázať na skutočnosť, že po tom čo Krajský súd v Košiciach rozhodol o odvolaní sťažovateľky, tak že uznesenie Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 23. 11. 2009 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, ten okrem výzvy na doručenie potvrdení o príjmoch zo dňa 21. 7. 2010 adresovanej sťažovateľke, doposiaľ, teda 1 rok a 4 mesiace nevykonal v tejto veci žiaden úkon.

... Vec nemožno považovať za skutkovo ani za právne zložitú. Rozhodovaním o trovách konania bývajú pri výkone súdnej moci poverovaní vyšší súdni úradníci. Z tejto skutočnosti vyplýva nepochybne, že tá časť konania, v ktorej súd doposiaľ nerozhodol, nevytvára pre súd svojou náročnosťou, ani natoľko zložitú vec, ktorá by bola porovnateľná so štandardnou rozhodovacou činnosťou súdu vo veci samej.

... Osobitne je potrebné poukázať na to, že sťažovatelia si v návrhu na začatie konania uplatnili voči sťažovateľke aj právo na náhradu trov konania. Za tejto situácie sa sťažovateľky zmocnili obavy, že nielen že je účastníčkou súdneho konania, ktorého nevyhnutnosť nijako nezavinila, ale bude navyše znášať aj nemalé trovy konania uplatnené navrhovateľmi. Z pohľadu navrhovateľky bola takáto perspektíva neprijateľná, a so zreteľom na okolnosti prípadu, nespravodlivá. Na druhej strane, navrhovateľka, ktorá je od roku 2007 až doposiaľ poberateľkou dávok v hmotnej núdzi, nemôže považovať otázku náhrady trov konania, z hľadiska svojich majetkových pomerov, za nevýznamnú. Sťažovateľka intenzívne pociťuje nedostatok prostriedkov na uspokojovanie svojich potrieb a potrieb svojej nezaopatrenej dcéry, a preto sa jej otázka neistoty v tom, či jej budú nahradené trovy konania, ktoré musela v súvislosti s predmetným konaním vynaložiť, týka mimoriadne závažným spôsobom. Sťažovateľka sa domnieva, že doba, ktorá uplynula od vyhlásenia rozsudku vo veci samej, ktorým bolo rozhodnuté, že o náhrade trov konania sa má rozhodnúť samostatným rozhodnutím, teda 4 roky a 7 mesiacov je neprimerane dlhá a ničím neospravedliteľná a nezdôvodniteľná. ...

Sťažovateľka považuje za primerané, aby jej v tejto veci bolo priznané finančné zadosťučinenie. ...“

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Právo sťažovateľky

- na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,

- a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru,

bolo postupom Okresného súdu Košice – okolie vedenej pod sp. zn. 16 C 213/2006 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Košice – okolie konal vo veci vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 16 C 213/2006 bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Košice – okolie pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 3 000,- Eur.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

2. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka listom sp. zn. 1 Spr. V 426/2012 z 15. augusta 2012 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom z 10. septembra 2012.

2.1 Predsedníčka okresného súdu k sťažnosti, resp. k tvrdeniu sťažovateľky, že okresný súd od 13. augusta 2010, keď právna zástupkyňa sťažovateľky predložila okresnému súdu potvrdenia o poberaní dávky v hmotnej núdzi sťažovateľkou za obdobie rokov 2007 až 2010, o trovách konania nerozhodol, uviedla: „... Uvedené tvrdenie sťažovateľky sa nezakladá na pravde, nakoľko 2. 2. 2012 súd zisťoval majetkové pomery žalobkyne v 2. rade a následne dňa 7. 2. 2012 súd vydal uznesenie, ktorým rozhodol o trovách konania a to tak, že žalobcom v 1. a 2. rade uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v sume 270,31 eur do 30 dní od právoplatnosti uznesenia... Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13. 3. 2012. ...“

Predsedníčka okresného súdu súčasne oznámila: „... súhlasíme s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu okrem iného uviedla:

„Sťažovateľka súhlasí s upustením od ústneho pojednávania. ...

... Dávam do pozornosti Ústavnému súdu SR, že sťažovateľka podala sťažnosť na prietahy v konaní na Ústavnom súde SR dňa 14. 12. 2011.

V tejto sťažnosti sa uvádza, že odo dňa 13. 8. 2010 do dňa podania sťažnosti súd vo veci nevykonal... žiaden úkon.

Túto skutočnosť, teda že od 13. 8. 2010 do 14. 12. 2001 súd nevykonal vo veci žiaden úkon Okresný súd Košice – okolie vo svojom vyjadrení nijako nespochybňuje. Sťažovateľke teda nie je zrejmé v čom by mali byť jej tvrdenia uvedené v sťažnosti nepravdivé. V čase podania sťažnosti sťažovateľka nemohla vedieť, či a kedy Okresný súd Košice – okolie o trovách konania v predmetnej veci rozhodne. Sťažovateľka nemohla 14. 12. 2011 anticipovať, že 7. 2. 2012 súd po piatich rokoch a viac než štyroch mesiacoch vo veci, ktorá v merite bola skončená rozsudkom 20. 4. 2007, rozhodne. Samotná táto skutočnosť však nijakým spôsobom nespochybňuje neprimeranosť dĺžky konania a zbytočné prietahy spôsobené jednoznačne Okresným súdom Košice – okolie. ...“

3. Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou týchto práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo sťažnosti, z jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd za rozhodujúce obdobie zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 213/2006:

- 20. apríl 2007 – okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 16 C/213/2006-61 tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel, a zároveň rozhodol, že o náhrade trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím,
- 23. apríl 2007 – okresnému súdu bolo doručené podanie právnej zástupkyne sťažovateľky, ktorá si trovy konania vyčíslila v sume 6 187 Sk, t. j. 205,37 €,
- 30. apríl 2007 – okresnému súdu bolo doručené podanie právneho zástupcu žalobcov, v ktorom okrem iného s poukazom na ich zdravotný stav, ako aj na to, že trovy konania zavinila sťažovateľka, žiadal sťažovateľkou proti žalobcom uplatňovanú náhradu trov konania nepriznať,
- 16. máj 2007 – okresnému súdu bol doručený prípis právneho zástupcu žalobcov, ktorého prílohou boli listinné dôkazy, na účel preukázania zdravotného stavu, ako aj príjmových pomerov žalobcov,
- 11. jún 2007 – okresný súd rozsudok č. k. 16 C/213/2006-61 z 20. apríla 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. mája 2007, opatril doložkou právoplatnosti, zároveň rovnopis rozsudku zaslal katastrálnemu úradu na zápis vlastníckeho práva na jeho základe v prospech žalobcov,
- 23. november 2009 – okresný súd uznesením č. k. 16 C 213/2006-68 rozhodol tak, že sťažovateľke proti žalobcom náhradu trov konania nepriznal,
- 29. december 2009 – okresnému súdu bolo doručené odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu z 23. novembra 2009 o trovách konania, ktorým si zároveň uplatnila aj náhradu trov odvolacieho konania v sume 64,94 €,
- 6. apríl 2010 – okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľky právnenému zástupcovi žalobcov na vyjadrenie sa k nemu, avšak zásielka bola vrátená späť okresnému súdu 23. apríla 2010 s poznámkou pošty, že adresát si ju v odbernej lehote neprevzal,
- 27. apríl 2010 – okresný súd podľa úradného záznamu zistil, že právny zástupca žalobcov nemá pozastavenú advokátsku činnosť,

- 4. máj 2010 – spis bol spolu s predkladacou správou doručený Krajskému súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky,
- 31. máj 2010 – krajský súd uznesením č. k. 11 Co/129/2010-76 rozhodol o odvolaní sťažovateľky tak, že uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie,
- 29. jún 2010 – predseda krajského súdu na žiadosť člena senátu „11 Co“ (JUDr. L. K.) pre čerpanie dovolenky predsedníčkou senátu (JUDr. A. Č.) vyjadril súhlas s predĺžením lehoty na vyhotovenie uznesenia z 31. mája 2010 do 7. júla 2010,
- 8. júl 2010 – spis bol doručený späť okresnému súdu,
- 21. júl 2010 – okresný súd zaslal uznesenie krajského súdu č. k. 11 Co/129/2010-76 z 31. mája 2010 žalobcom, ako aj právnej zástupkyňi sťažovateľky a súčasne ich vyzval, aby predložili potvrdenia o majetkových a zárobkových pomeroch,
- 2. august 2010 – okresnému súdu bolo doručené podanie žalobcu spolu s prílohami týkajúcimi sa jeho majetkových a zárobkových pomerov,
- 3. august 2010 – okresnému súdu bolo doručené podanie žalobkyne spolu s prílohami týkajúcimi sa jej majetkových a zárobkových pomerov,
- 9. august 2010 – právna zástupkyňa sťažovateľky svojím podaním s poukazom na neprítomnosť svojej klientky v mieste bydliska žiadala okresný súd o predĺženie lehoty na predloženie potvrdenia o jej majetkových a zárobkových pomeroch o ďalších 10 dní,
- 17. august 2010 – okresnému súdu bolo doručené podanie právnej zástupkyne sťažovateľky spolu s prílohami týkajúcimi sa majetkových a zárobkových pomerov jej klientky,
- 2. február 2012 – okresný súd podľa úradného záznamu zisťoval na Mestskom úrade Gelnica miesto bydliska sťažovateľky, ako aj jej majetkové, príjmové a sociálne pomery,
- 3. február 2012 – okresný súd lustráciou v registri Sociálnej poisťovne zistil, že sťažovateľka je zamestnaná v obchodnej spoločnosti C., s. r. o., K.,
- 7. február 2012 – okresný súd uznesením č. k. 16 C 213/2006-105 rozhodol tak, že žalobcovia sú povinní nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume 270,31 € na účet jej právnej zástupkyne v lehote 30 dní odo dňa jeho právoplatnosti,
- 26. marec 2012 – okresný súd uznesenie č. k. 16 C 213/2006-105 zo 7. februára 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 13. marca 2012, opatril doložkou právoplatnosti.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 213/2006 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už viackrát vyslovil, že aj na súdne konanie v časti týkajúcej sa iba náhrady trov súdneho konania sa vzťahuje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 145/02, IV. ÚS 168/04).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť vecí“ v súvislosti s trovami sporového konania, ústavný súd poznamenáva, že rozhodovanie o ich náhrade sa v zmysle ustanovení § 142 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) a priori spravuje zásadou zodpovednosti za jeho výsledok, t. j. pomerom úspechu a neúspechu účastníkov, pričom priznanie náhrady trov konania sťažovateľke proti žalobcom v zmysle ustanovenia § 143 OSP, ktorá v právnej veci žaloby úspech nemala,

na tom základe, že svojím správaním príčinu na jej podanie, resp. na začatie konania nedala, prípadne nepriznanie náhrady trov konania účastníkovi v zmysle ustanovenia § 150 ods. 1 OSP predstavujú vo vzťahu k tejto zásade výnimku.

Vychádzajúc z uvedeného, aj keď na jednej strane možno uviesť, že aplikácia ustanovení § 143, ako aj § 150 ods. 1 OSP pri rozhodovaní o náhrade trov sporového konania kladie na postup všeobecných súdov požiadavku vyššej miery dôslednosti, obozretnosti a v neposlednom rade zmyslu pre spravodlivosť, na strane druhej tento určitý vyšší stupeň náročnosti pri rozhodovaní o trovách v právnej veci sťažovateľky vzhľadom na okolnosti daného prípadu a pomery účastníkov podľa názoru ústavného súdu nijako neodôvodňoval postup okresného súdu o zistenom trvaní.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd za skúmané obdobie nezistil žiadne skutočnosti alebo okolnosti na jej strane, ktoré by jej bolo možné pričítať ako prekážku pre riadny procesný postup v konaní.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05, IV. ÚS 74/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že účinne využil právne prostriedky na dosiahnutie nápravy podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Navyše ústavný súd pripomína, že s účinnosťou od 1. apríla 2005 má účastník konania podľa zákona o súdoch k dispozícii ako účinný prostriedok nápravy proti zdĺhavému konaniu všeobecných súdov okrem sťažnosti na prietahy v konaní podávanej

predsedovi súdu aj ďalší prostriedok nápravy, ktorým je podľa § 67 citovaného zákona žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti.

Sťažovateľke preto s poukazom na uvedené možno vytknúť, že vzhľadom na to, že rozsudok okresného súdu č. k. 16 C 213/2006-61 z 20. apríla 2007 vo veci samej vrátane výroku o tom, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím, nadobudol právoplatnosť 24. mája 2007, sťažovateľka svoje právo podať sťažnosť na priedahy predsedovi okresného súdu v zmysle § 63 a nasl. zákona o súdoch na účely dosiahnutia nápravy nevyužila už skôr, resp. podľa vlastného tvrdenia ho využila až 21. septembra 2009. To isté platí, aj pokiaľ ide o využitie možnosti podania sťažnosti ústavnému súdu.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj postupom okresného súdu a v tejto súvislosti prihliadol aj na § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá.

Ústavný súd zistil, že konanie okresného súdu v sťažovateľkou namietanej časti, resp. o jeho trovách, sa nevyznačovalo plynulým a efektívnym postupom. V prvom rade treba na ťarchu okresného súdu pričítať zbytočné priedahy v jeho postupe za obdobie od 11. júna 2007, keď okresný súd rozsudok č. k. 16 C 213/2006-61 z 20. apríla 2007 opatril doložkou o nadobudnutí právoplatnosti, do 23. novembra 2009, keď okresný súd uznesením č. k. 16 C 213/2006-68 s poukazom na ustanovenie § 150 ods. 1 OSP sťažovateľke náhradu trov konania nepriznal, počas ktorého okresný súd nevykonal žiadny procesný úkon. Ďalej treba zjavne na ťarchu okresného súdu pričítať obdobie od 17. augusta 2010, keď mu na jeho výzvu z 21. júla 2010 boli prostredníctvom právnej zástupkyne sťažovateľky doručené listinné dôkazy týkajúce sa majetkových a zárobných pomerov sťažovateľky, až do 2. februára 2012, keď okresný súd vykonal procesný úkon na ďalšie preverenie týchto pomerov.

Vzhľadom na uvedené a berúc do úvahy najmä obdobie nečinnosti od 17. augusta 2010 do 2. februára 2012, čo predstavuje obdobie 1 rok a viac ako 5 mesiacov, nasledujúce potom, čo sťažovateľka už využila možnosť dosiahnutia nápravy podaním sťažnosti na

prieťahy, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 213/2006 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. Vzhľadom na skutočnosť, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 16 C 213/2006 bolo právoplatne skončené 13. marca 2012, a to nadobudnutím právoplatnosti uznesenia č. k. 16 C 213/2006-105 zo 7. februára 2012, ústavný súd nepovažoval za potrebné prikázať okresnému súdu ďalej konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci však ústavný súd dospel k názoru, že konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd k záveru o nepriznaní primeraného finančného zadosťučinenia dospel najmä na základe tej skutočnosti, že žalobcovia sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní 20. apríla 2007, na ktorom bola osobne prítomná aj právna zástupkyňa sťažovateľky, pred vyhlásením rozsudku vo veci samej práva na náhradu trov konania proti sťažovateľke výslovne vzdali, dôsledkom čoho jej právna neistota bola obmedzená iba na otázku budúceho priznania alebo nepriznania nároku na náhradu ňou uplatnených trov konania spolu v sume 270,31 €. Napokon, keďže sťažovateľka bola počas celého rozhodujúceho obdobia zastúpená advokátkou, účinné prostriedky na dosiahnutie nápravy, t. j. sťažnosť na prieťahy a následne sťažnosť podľa čl. 127 ústavy, mala možnosť využiť už

oveľa skôr, resp. už v počiatocnom období priet'ahov. Z uvedených dôvodov s poukazom na zásadu spravodlivosti ústavný súd s'ťažovateľke primerané finančné zadost'učinenie nepriznal, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

6. Právna zástupkyňa s'ťažovateľky si uplatnila nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej sume 314,18 € vrátane 20 % DPH (právna zástupkyňa predložila osvedčenie platcu DPH).

Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2011 je 123,50 € a hodnota režijného paušálu je 7,41 € a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2012 je 127,17 € a hodnota režijného paušálu je 7,63 €.

S poukazom na výsledok konania s'ťažovateľke vznikol nárok na úhradu trov konania z titulu odmeny za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2011 (prevzatie zastúpenia a podanie s'ťažnosti ústavnému súdu) v sume 314,18 € (vrátane režijného paušálu a DPH) a za jeden úkon uskutočnený v roku 2012 (vyjadrenie z 10. septembra 2012) v sume 161,76 (vrátane režijného paušálu a DPH), t. j. s'ťažovateľke vznikol nárok na úhradu trov v celkovej sume 475,94 €.

Vzhľadom na skutočnosť, že právna zástupkyňa s'ťažovateľky si uplatnila nárok na úhradu trov iba v sume 314,18 €, ústavný súd ich s'ťažovateľke priznal vo výške uplatneného nároku, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2012